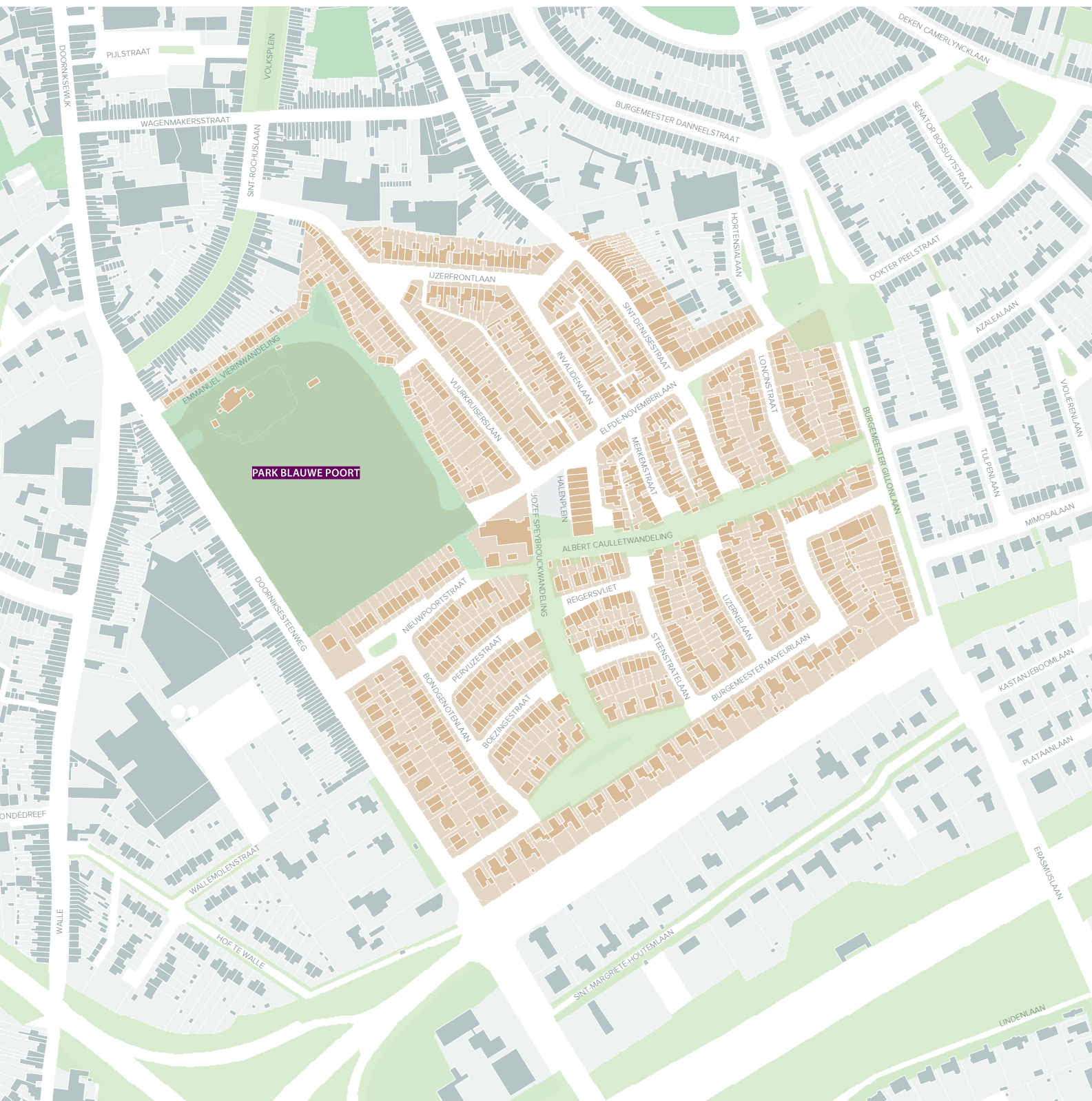

BKP*

INFOFICHE 2.6

**BLAUWE
POORTWIJK**

Beknopte omschrijving van de belangrijkste kenmerken van de zone: ligging, functionele kenmerken, beleving, stedenbouwkundige context, aard van het openbare domein, aantal beschermde monumenten ...

De wijk is opgetrokken rond het grote publieke park Blauwe Poort (met daarin de voormalige Blauwe hoeve), dat voor langzaam verkeer verbonden is met groene assen (Albert Cailletwandeling, Jozef Speybrouckwandeling) en met het Halenplein centraal in de wijk over een kleine voorzieningencluster beschikt.

De wijk is ruimtelijk op te splitsen in het park met woningen eromheen, de woonwijk ten noordoosten van het park en het woongebied ten zuiden van het park die van elkaar gescheiden worden door de Elfde Novemberlaan. De woningen rond het park zijn opgenomen als bouwkundig erfgoed en bestaan uit koppelbouwoningen van 2 of 4 woningen. Een smalle straat aan de rand van het park ontsluit de woningen. De wijk ten noordoosten van het park is opgezet rond bouwblokken

langs doorgaande straten. De woningen kenmerken zich door eenheidsbebouwing in rijen van 2, 4, 6 of 8 gekoppelde woningen met (soms ruime) achtertuinen en voortuinen. De woonzone ten zuiden van het park is opgezet rond pijpenkoppen die met twee doorgaande straten verbonden zijn en uitkomen op de twee groene assen. De woningen kenmerken zich door individuele bebouwing (met uitzondering van de eenheidsbebouwing aan weerszijden van de Merkemstraat) in rijen van 2, 4, 5 of 6 gekoppelde woningen met achtertuinen en (meestal) voortuinen. De doorgaande Burgemeester Mayeurlaan – die aan beide zijden omrand wordt door vrijstaande woningen – vormt de zuidelijke grens van de zone.

BLAUWE POORTWIJK, 1958
BEELDBANK KORTRIJK

Historische context van de zone

Beknopte beschrijving van het ontstaan en de evolutie van het stadsdeel: periode van totstandkoming, evolutie, belangrijkste historische aandachtspunten ...

Sinds het einde van de 15e eeuw bevindt zich ten zuiden van de stad de “heerlijke” hoeve De Blauwe Poort. Wanneer de stad in het midden van de 20e eeuw naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden zoekt, koopt ze het hof en de omliggende gronden in 1954, met de bedoeling een deel ervan te verkavelen en ongeveer 4,5 hectare nieuw stadspark aan te leggen. Van de zowat 600 geplande woningen wordt de helft als sociale woningen gebouwd. De andere helft van de kavels verkoopt de stad aan privé-eigenaars aan sociale grondprijzen. Typisch voor de wijk is het net van doodlopende woonstraten (“pijpenkoppen”) die met elkaar verbonden zijn door wandeldreven. De wijk wordt een nationaal voorbeeld van stedenbouwkundige opvatting en aanleg. De indrukwekkende toegangspoort tot het park De Blauwe Poort en de oude omwalde, herbestemde hoevegebouwen herinneren nog aan de middeleeuwse omwalde hoeve.

BLAUWE POORTWIJK, 1958
BEELDBANK KORTRIJK

Conclusie: beeldkwaliteit van de zone

Opsomming van de essentiële beeldkenmerken, deelzones voor bijzondere aandacht, eventuele deelzones met specifieke randvoorwaarden of uitzonderingsmaatregelen ...

Binnen deze zone maken we een onderscheid tussen:

(I) De woonbuurt ten noordoosten van het park

Deze woningen zijn gebouwd als eenheidsbebouwing in twee architecturale stijlen. De woningen bestaan uit twee bouwlagen onder een zadeldak en hebben met uitzondering van de hoekwoningen een perceelsbreedte van 6 meter. Het verschil in de twee stijlen ligt vooral in de keldergarage, de kleur van de dakpan (zwart of rood) en de detaillering van de deur- en raamkaders.

Typologische elementen:

- 2 lagen met hellend dak.
- geaccentueerde deur- en raamomlijstingen in natuursteen.
- lichtrode baksteen.
- gemodelleerde kroonlijst.
- perceelsbreedte: circa 6 meter.

BURGEMEESTER MAYEURLAAN
(REF. 3)

(II) De woonbuurt ten zuiden van het park

Deze woningen liggen in een verkaveling en hebben twee bouwlagen in baksteentraditionalisme: bakstenen lijstgevels onder een pannenzadeldak met groepen rijwoningen met of zonder keldergarage. Een uitzondering hierop zijn de woningen aan weerszijden van de Merkemstraat: deze woningen zijn uitgevoerd als eenheidsbebouwing met twee bouwlagen in witgeschilderde baksteen met een hellend dak en donkere dakpannen.

Typologische elementen:

- 2 lagen met hellend dak.
- rode of roodbruine baksteen.
- gemodelleerde kroonlijst.
- perceelsbreedte: 6 à 7 meter.

IJZERFRONTLAAN (REF. 1)

NIEUWPOORTSTRAAT (REF. 2)

BURGEMEESTER MAYEURLAAN (REF. 3)

2

Identiteit: referentiebeelden

Op basis van deze analyse worden een of meerdere referentiebeelden opgemaakt die de beeldkwaliteit weergeven. Verder volgt een omschrijving van hoe het referentiebeeld voor elk project bepaald moet worden aan de hand van de kenmerken van het straatbeeld, de aanwezigheid van beschermde monumenten en waardevol erfgoed in de omgeving, gaafheid en aantasting, pluspunten en kwaliteiten ...

IJZERFRONTLAAN (ref. 1)

NIEUWPOORTSTRAAT (ref. 2)

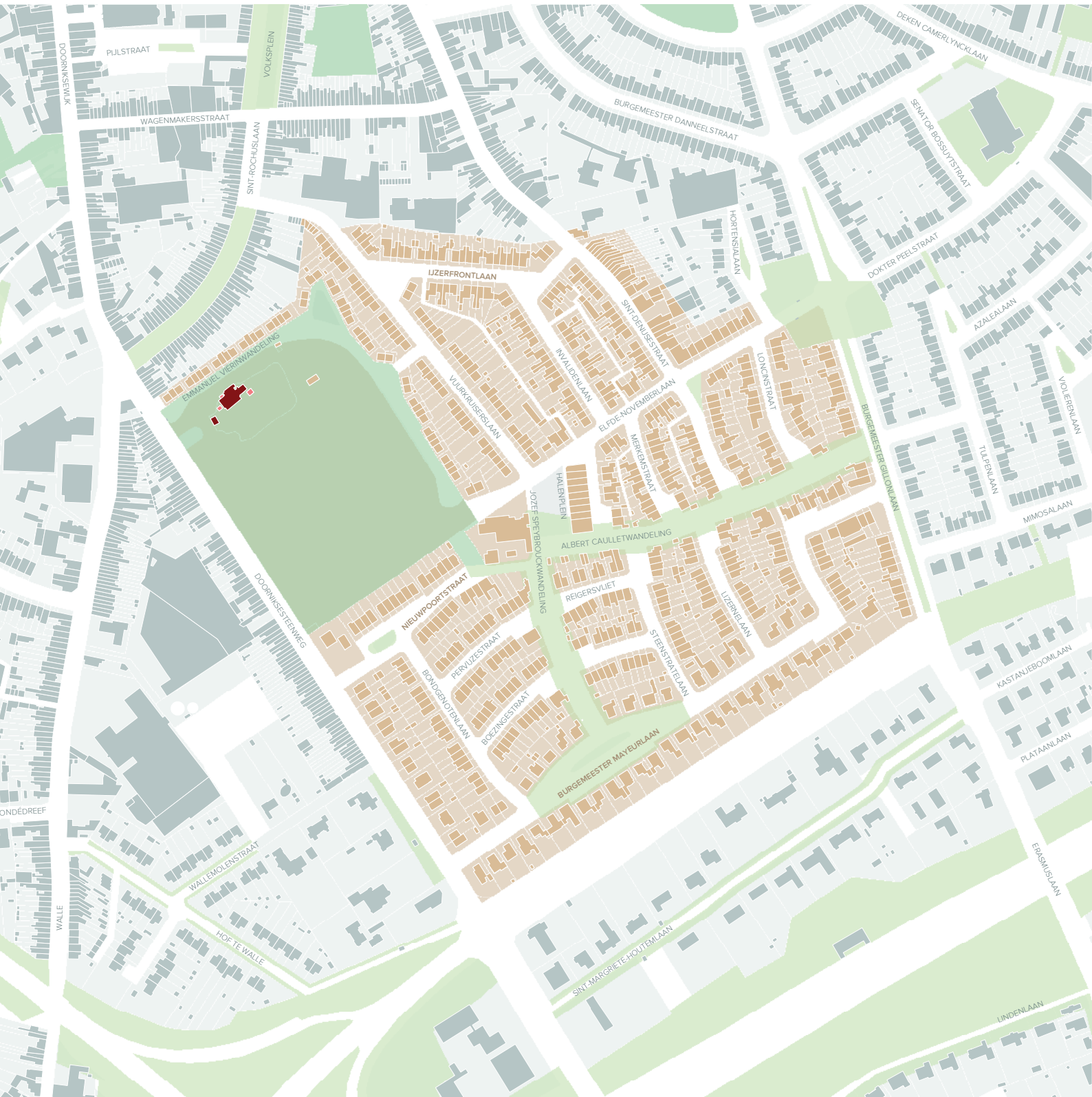

BURGEMEESTER MAYEURLAAN (ref. 3)

3 Richtlijnen: ontwerpcriteria

- BESCHERMD
MONUMENT
- HOGE
LOCUSWAARDE
- MIDDELHOGE
LOCUSWAARDE
- LAGE
LOCUSWAARDE

BLAUWE POORT
1964, BEELDBANK KORTRIJK

Zorgvuldig omgaan met het gebouwde erfgoed

In de gebouwde omgeving ontwerpen we niet van een onbeschreven blad maar hebben we te maken met een bepaalde context met culturele, historische en esthetische waarden. Het referentiebeeld vormt een belangrijk deel van deze context. Om al die waarden te vatten, wordt de aanvrager of architect gevraagd om aan de omgevingsvergunning een 'contextnota' toe te voegen waarin de waarden worden beschreven en geïllustreerd, en waarin wordt gemotiveerd hoe het nieuwe ontwerp bij de genoemde waarden aansluit en ze mogelijk nog versterkt. In de brochure van het Beleidskader van het BKP (te downloaden via www.kortrijk.be/beeldkwaliteitsplan) wordt toegelicht op welke manier de contextnota opgebouwd moet worden. Dat alles zal voor een samenhangende beeldkwaliteit op schaal van de straat en/of wijk en een duidelijke identiteit zorgen.

Items die beschermd of opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris dienen zoveel mogelijk behouden te worden. Dat geldt ook voor historisch waardevolle panden die in deze inventaris ontbreken maar omwille van hun historische, architectonische, artistieke of stedenbouwkundige waarde een duidelijke meerwaarde zijn voor het straatbeeld. Weliswaar rekening houdend met de mogelijkheden voor een kwalitatief hergebruik en de eventuele noodzaak aan hedendaagse aanpassingen en/of toevoegingen. Als een pand weinig historische, architecturale, artistieke of stedenbouwkundige waarde heeft en niet bijdraagt aan de beeldkwaliteit van het straatbeeld, kan nieuwbouw overwogen worden.

Nieuwe projecten kunnen uitgewerkt worden volgens de ontwerpcriteria zoals beschreven op de volgende pagina's.

CONTEXTNOTA

Tijdens de omgevingsvergunningsaanvraag moet aangetoond worden waarom een gebouw of een gedeelte van een gebouw niet bewaard moet blijven. Dit gebeurt in de beschrijvende 'contextnota' waar een korte studie duidelijk maakt welke delen cultuurhistorische waarde en welke delen geen cultuurhistorische waarde hebben. Dit omvat onder meer foto's van alle gevels, inkom, leefruimtes, dakgebinte en foto's van voor- en achtergevel van directe burens en is voor alle gebouwen binnen de afbakening van het BKP een onderdeel van de omgevingsvergunningsaanvraag. (zie brochure).

AAN
OMGEVINGS-
VERGUNNING-
AANVRAAG
TOEVOEGEN

BLAUWE HOEVE, 17^e EEUW
1975, BEELDBANK KORTRIJK

Ontwerpcriteria voor nieuwbouw

1. Algemeen: coherentie met het referentiebeeld

Nieuwbouwprojecten en gevelrenovaties hebben aandacht voor de bestaande omringende bebouwing, integreren zich in de (historische) context en versterken de gewenste beeldkwaliteit van de zone. Er wordt zorg gedragen voor de continuïteit van het straatbeeld. De uiterlijke kenmerken van het gebouw zullen in harmonie zijn met het referentiebeeld van de straat. De ontwerper analyseert het straatbeeld en maakt het referentiebeeld voor zijn project op naar analogie van de referentiebeelden in punt 2 en geeft een beschrijving van de kenmerken en karakteristieken van de straat in de contextnota.

2. Bouwvolume

a. De woonbuurt ten noordoosten van het park

- **Kroonlijsthoogte:**
2 lagen.
- **Dakvorm:**
Zadeldak is wenselijk.
- **Perceelsbreedte:**
Circa 6 meter.
- **Bouwdiepte:**
12 meter.

b. De woonbuurt ten zuiden van het park

- **Kroonlijsthoogte:**
1 à 2 lagen.
- **Dakvorm:**
Zadeldak is wenselijk.
- **Perceelsbreedte Nieuwpoortstraat (ref. 2):**
Circa 6 à 7 meter tot circa 10 meter (met garage).
- **Perceelsbreedte Burgemeester Mayeurlaan (ref. 3):**
16 à 19 meter.
- **Bouwdiepte:**
14 meter.

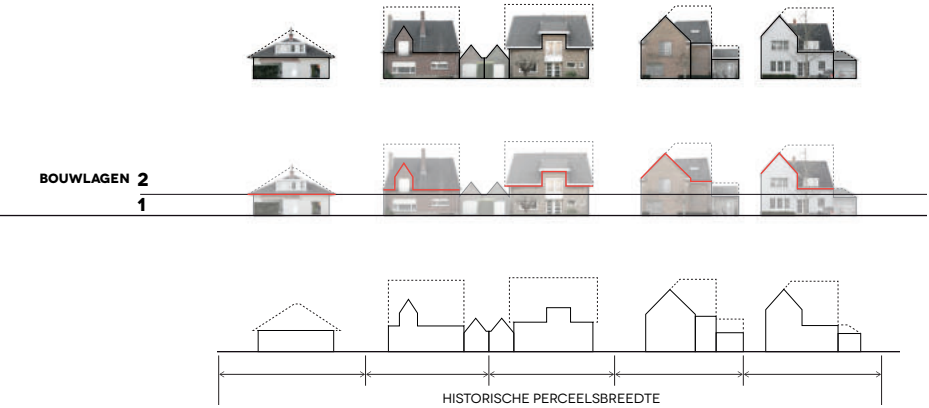
IJZERFRONTLAAN (ref. 1)

NIEUWPOORTSTRAAT (REF. 2)

BURGEMEESTER MAYEURLAAN (REF. 3)

3. Gevelritmering en gelijkvloerse invulling

- **Gevelritmering:**
Rationele indeling waarbij de expressie wordt gezocht in de detaillering zoals diepe neggen en subtiele raam- en deuromlijstingen. Er is een geprononceerde kroonlijst.
- **Gelijkvloerse invulling:**
Vormt één geheel met de totale voorgevel in gevelopbouw en materiaalgebruik.

4. Architecturale uitwerking

- **Dakuitbouw/dakkapel/erker/balkon/dakterras:**
Mogelijk indien in overeenstemming met het referentiebeeld en geïntegreerd binnen de architecturale opbouw van het gebouw. Kroonlijsten worden niet doorbroken en dakuitbouwen blijven ondergeschikt aan het dakvlak.

5. Materialisatie en kleurgebruik

Rode of roodbruine baksteen met rode of zwarte dakpannen, afhankelijk van de aanpalende panden (met uitzondering van de woningclusters aan de Merkemstraat: witgeschilderde baksteen). Erfafscheidingen die aan het publieke domein grenzen, moeten in baksteen of levende haag uitgevoerd worden.

6. Duurzaamheid en technieken

- Zonnepanelen, zonnecollectoren, technische installaties (zoals aircotoestellen) en technische verdiepingen kunnen enkel voor zover zij op een architecturaal verantwoorde manier geïntegreerd zijn in het ontwerp zich integreren in het referentiebeeld.
- Voor historisch waardevolle panden dient er extra aandacht te gaan naar de integratie van duurzaamheidselementen en -technieken met behoud van het historische karakter van het gebouw en zonder aantasting van belangrijke historische elementen.

Colofon

Dit document is een publicatie van:
Erfgoedplatform Kortrijk – ABEKO en Stad Kortrijk

De principes van het beeldkwaliteitsplan
weergegeven in de brochure zijn goedgekeurd door:
het college van burgemeester en schepenen op 13 januari 2020

Verbeelding & cartografie: Ruben D'Haene, Intercommunale Leiedal

Vormgeving: Lisa Van Speybroeck, Intercommunale Leiedal

Eindredactie: Jakob Vermandere, Intercommunale Leiedal

Historische beelden: © Stad Kortrijk

Luchtfotografie: © Henderyckx